

УДК: 336.22(4-672EU)(497.11)

Biblid 1451-3188, 21 (2022)

Год XXI, бр. 80, стр. 137–149

Изворни научни рад

Рад примљен 7. 11. 2022. године

Рад одобрен 15. 11. 2022. године

DOI: https://doi.org/10.18485/iipe_ez.2022.21.80.9

КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА ПОРЕСКИХ СИСТЕМА

Петар МАТИЋ, Славко ВУКША¹

Анстракт: Порески системи обухватају порезе и пореске облике који играју велику улогу у пословању држава. Ниједан порески систем на свету није исти, због чега се економије међусобно разликују по својој пореској политици и структури. Пореском политиком држава може утицати на више економских сегмената, као што су незапосленост, доходак, добит предузећа и прилив инвестиција. Значај и сврха квалитетног управљања пореским системом постаје из дана у дан све већа, а државе кроз порезе и фискалну политику доприносе сопственој одрживости и стабилности. Да би се постигла одрживост и стабилност, пореска и фискална политика морају почивати на начелима праведности, учинковитости, једноставности и издашности. Аутори у раду посвећују пажњу компаративном проучавању пореских система држава чланица Европске уније (ЕУ) и Републике Србије. Анализа обухвата кретање стопа пореза на доходак, пореза на добит и пореза на додатну вредност. Индивидуална и синтетичка анализа система указује на видљиве разлике у богатству и пореском моралу. Будући да је Република Србија земља која је последње три деценије пролазила кроз различите макроекономске дисбалансе, аутори сматрају да домаћи порески систем захтева озбиљне фискалне реформе. Реформе су потребне првенствено у делу директног опорезивања (опорезивање дохотка и имовине), јер порези на доходак и имовину немају превелику улогу у целом пореском систему и фискалној политици. Коначно, намера аутора била је да се на основу емпиријских искустава држава чланица ЕУ изведу одговарајуће препоруке нужне за оптимално спровођење фискалне реформе у Републици Србији.

Кључне речи: Порески систем, порез на доходак, порез на добит, порез на имовину, БДП, ЕУ, Република Србија.

¹ Средња економска школа, Шабац; Универзитет за пословне студије, Бања Лука.
E-mail: slavkovuksa@gmail.com

1) УВОД

Економија као наука разликује фискалну и монетарну политику, односно пореску и новчану политику које су саставни део националне одрживости.² Монетарно-кредитна политика компонента је економске политике чији је основни задатак регулација количине новца у оптицају. Тиме се одржава равнотежа између робних и новчаних фондова, и омогућава се несметано одвијање робног промета и стабилизација економских токова.³ Порески систем, у ширем смислу, представља скуп пореских облика и других јавних прихода који се примењују у одређеној земљи.⁴ Савремени порески систем садржи велики број пореских облика и његова намена и циљеви често су различити. Не постоје два истоветна пореска система у свету, али постоје порески системи који имају низ сличности.⁵ Међусобне разлике савремених пореских система условљене су, пре свега, политичким и привредним уређењем држава.⁶ Пореском политиком држава може утицати на више социо-економских сегмената, као што су незапосленост, инвестиције, доходак, добит предузећа, наталитет, миграције и остало. Сврха и важност квалитетног управљања пореским системом данас је све већа, јер кроз порезе и фискалну политику свака држава може утицати на властиту привредну одрживост и стабилност.⁷ Сви савремени порески системи одликују се пореским плурализмом, с тим што се порески системи савремених држава не разликују само по врстама и броју пореских облика, него и по њиховом различитом значају у оквиру укупних фискалних прихода.⁸ Колико ће одређени порески облици бити заступљени зависи од различитих историјских, друштвено-политичких и економских околности.

Порески системи Републике Србије и земаља ЕУ не разликују се значајно по пореским облицима, али се разликују по пореским стопама

² Dragan Roller, *Fiskalna politika u teoriji i praksi*, Informator Zagreb, 1996.

³ Миодраг Јовановић, Сретко Рибачић, *Монетарне и јавне финансије*, Висока пословна школа струковних студија, Блаце, 2008.

⁴ Оливера Ђурић, *Порески систем и политика*, Висока пословна школа струковних студија, Блаце, 2014.

⁵ Ibid.

⁶ Небојша Јеремић, Сандра Каменковић, Зоран Грубишић, „Упоредна анализа пореских система Скандинавских и Медитеранских земаља”, *Пословна економија*, 2019, број 2, стр. 1–27

⁷ Mario Bakran, *Usporedna analiza poreznih sustava Skandinavskih i zemalja Južne Europe*, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet Zagreb,

⁸ Оливера Ђурић, *op. cit.*

одређених пореских облика, као и по пореским олакшицама, односно бенефицијама које одређене групе грађана стичу.⁹

2) СВРХА И ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Предмет истраживања обухвата пореске системе земаља ЕУ и Републике Србије, а сврха је давање реалног приказа пореских система којима би било могуће представити њихове предности и недостатке, што може имати утицаја на утврђивање праваца пореских реформи и правне хармонизације која би поспешила економски статус и амбијент наше земље.¹⁰ Почетна хипотеза од које се пошло у предметном истраживању јесте да се порески системи Републике Србије и земаља ЕУ разликују, што у врстама пореских облика, што у врсти и висини примењених пореских стопа. У складу с тим, формулисана је општа хипотеза која гласи: X_1 : Разлике у пореским системима и пореском моралу земаља ЕУ и Србије су видљиве. На основу опште хипотезе постављене су и следеће посебне хипотезе: $X_{1.1}$: Земље ЕУ имају јако ефикасне пореске системе; $X_{1.2}$: У Србији је неопходна реформа пореског система у циљу повећања друштвеног богатства.

3) РАЗЛИКЕ У ЈАВНИМ ПРИХОДИМА И ЈАВНИМ РАСХОДИМА

Државна потрошња која се односи на националну одбрану, социјалну и здравствену заштиту, инфраструктуру, образовање и друго, финансира се из државних јавних прихода. Помоћу јавних прихода држава осигурава и пружа услуге грађанима, које приватни сектор не може испунити. Порески приходи дефинишу се као приходи од пореза на доходак и добит, пореза на промет робе и услуга (односно ПДВ), пореза на имовину и пренос имовине и других врста пореза. Кретање пореских прихода је теоријски описано кроз *Lafferovi* криву која, с једне стране, говори како раст пореске стопе доприноси и расту пореских прихода а, с друге стране, како свако прекорачење оптималне пореске стопе може да доведе и до мањих

⁹ Самра Дечковић, „Хармонизација пореза у Европској унији”, *Економски изазови*, 2018, вол. 13, стр. 84–90.

¹⁰ Vesna Aleksić, “Tax system in Serbia and change of tax system in accordance with tendencies in the world”. *Kultura polisa*, 2019, vol. 16, no. 39, pp. 525–538; Снежана Стојановић, „Пореска конкуренција версус пореска хармонизација у Европској унији”, *Финансије*, 2009, бр. 1–6; Јуре Шимовић, Хрвоје Шимовић, *Фискални систем и фискална политика Европске Уније*; Правни факултет, Загреб, 2006, стр. 1–310; „Моргућности и потребе за системском реформом – Анализе, ставови и предлози”, Фискални савет Републике Србије, 2021.

пореских прихода, јер грађани у том случају избегавају или нису у могућности да подмире своје пореске обавезе.¹¹ У већини држава ЕУ јавни расходи су већи од јавних прихода, односно, често јавни приходи не могу да подмире потребе државног апарата. Када су расходи већи од прихода, тада се државе најчешће задужују или приватизују своју државну имовину. Према подацима Министарства финансија Републике Србије и ОЕСД-а кретање укупних пореских прихода и расхода у периоду од 2010. до 2017. године кретало се у следећим оквирима:

Табела 1: Процентуални удео пореских прихода у БДП-у у периоду од 2010–2017. године

Земља	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Белгија	42,9	43,5	44,3	45	44,8	44,1	43,3	43,9
Грчка	32,3	34,3	36,3	35,9	36,3	36,6	38,9	39,3
Италија	41,7	41,6	43,6	43,8	43,3	43	42,2	41,9
Луксембург	37,6	37,1	38,4	38,2	37,5	36,2	36,3	37,4
Холандија	35,7	35,4	35,6	36,1	37	37	38,4	38,7
Шпанија	31,3	31,2	32,4	33,1	33,9	33,8	33,6	33,9
Србија	41,2	42,1	43,7	44,1	44,1	43,7	37,2	38,4

Извор: Revenue statistics of OECD Member countries 2007–2017 [online]. Интернет: <https://www1.compareyourcountry.org/tax-revenues-global/en/0/655+656+657+658/datatable/2005-2017>

Табела 2: Укупни државни расходи у периоду од 2010–2017. године

Земља	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Белгија	53,9	55,3	56,5	56,1	55,6	53,7	53,1	52,0
Грчка	53,0	55,1	56,7	62,8	50,7	54,1	49,9	48,5
Италија	49,9	49,2	50,6	51,0	50,9	49,1	48,8	48,4
Луксембург	42,0	41,5	41,8	41,2	40,6	40,4	40,0	41,3
Холандија	47,9	46,8	46,9	45,9	44,7	43,6	42,4	42,2
Шпанија	46,0	46,2	49,5	46,4	45,3	44,1	42,5	41,3
Србија	48,7	48,9	49,8	47,7	46,0	44,7	44,5	43,2

Извор: Eurostat [online]. Интернет: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00023/default/table?lang=en>

¹¹ Mario Bakran, op. cit.

Претходне табеле показују анализу кретања укупних јавних прихода (од свих облика пореза), и укупних јавних расхода који су исказани у процентима (%) БДП-а. Анализа обухвата период од 2010. до 2017. године. Затамњена поља у табели означавају земаље која остварују високе пореске приходе, док тамном бојом су обележена поља за државе са најнижим уделом пореских прихода у БДП-у. Исто важи и за табелу државних расхода где затамњена поља означавају земље које су оствариле најмање трошкове, док тамном и светлом бојом су обележена поља за земље и године у којима су остварени највиши државни трошкови. Ако анализирамо табелу укупних прихода од пореза, можемо видети да Белгија предњачи у прикупљеним приходима од пореза, док с друге стране, Грчка и Шпанија имају очите проблеме из којих се види да су порески системи ових земаља лоше изграђени, неефикасни и коруптивни. Опет, не мора нужно да значи да је низак удео прихода показатељ лошег вођења државе, док се не узму у обзир и државни расходи

Табела 3: Разлика између укупних пореских прихода и државних расхода у периоду од 2010–2017. године

Земља	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Укупно
Белгија	-11	-11,8	-12,2	-11,1	-10,8	-9,6	-9,8	-8,1	-84,4
Грчка	-20,5	-20,5	20,2	26,8	14,5	16,9	10,1	7,9	136,5
Италија	-8	-7,5	-6,9	-7	-7,4	-7,2	-6,5	6,3	-56,8
Луксембург	-4,4	-4,4	-3,4	-3	3,1	4,2	3,2	3,9	26,6
Холандија	-12,2	-11,4	-11,3	-9,8	-7,7	-6,6	-4	-3,5	66,5
Шпанија	-14,4	-14,6	-16	-12,7	-11,2	-10,1	-9	-7,3	95,3
Србија	-7,5	-6,8	-6,1	-3,6	-1,9	-1	-7,3	-4,8	-39

Извор: Аутори

У табели изнад видимо да, иако према прикупљеним пореским приходима који нису најиздашнији, Луксембург има најбољи однос између две варијабле у анализираном периоду. До овог закључка смо дошли тако што смо одузели расходе од прихода за сваку годину и укупним збиром добили стање за цео анализиран период. У горњој табели до изражаја долази и Србија, код које се види добар однос између прихода и расхода, али опет с тенденцијом пада пореских прихода што може довести до промене у укупном збиру. Земље јужне Европе, односно Шпанија и посебно Грчка, потврдиле су проблеме проистекле из економске кризе и повећања јавног дуга. Ипак,

према овој анализи може се утврдити помак и ефикасност пореских реформи које су спроведене, с обзиром на то да ове две државе годинама уназад смањују разлику између прихода и расхода. Италија, Белгија и Холандија своје пореске системе држе у задовољавајућој константи, и то с тенденцијом раста јавних прихода и смањења јавних расхода.

4) КОМПАРАЦИЈА НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ ВРСТА ПОРЕЗА

Анализа која следи, обухвата најосновије облике пореза, као и поређење њихових пореских стопа у анализираним земљама. У том смислу, разматрају се порез на добит, порез на доходак и порез на додату вредност.

Табела 4: Стопе пореза на добит, ПДВ-а и пореза на доходак у %

Земља	Порез на добит	ПДВ (снижена)	Порез на доходак
Шпанија	25	21, (10)	47
Србија	15	20, (10)	10-15
Холандија	25	21, (9)	49,5
Луксембург	24,9	17, (8 и 3)	45
Италија	27,8	22, (5 и 10)	43
Грчка	24	24, (6 и 13)	44
Белгија	25	21, (6 и 12)	50

Извор: Аутори

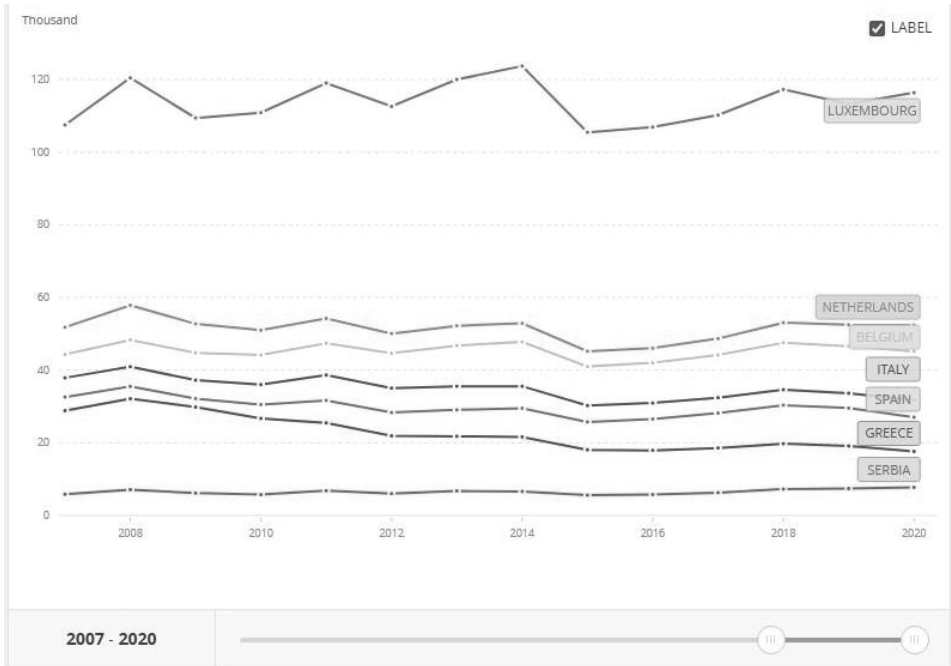
Према табели изнад можемо видети да су државе чланице ЕУ углавном извршиле пореску хармонизацију. То се уочава према стопама пореза на добит које варирају до 1 постотног поена, осим у Италији у којој је стопа нешто виша. Међу анализираним земљама је и Република Србија, у којој је максимална стопа пореза на добит 15%. Будући да је просечна стопа ове врсте пореза у ЕУ око 23%, то Србију сврстава у најпривлачније земље за инестиције, и ставља је у ранг са Кипром који има само 2,5% нижу стопу од Србије. Што се тиче пореза на додату вредност, његова стопа је виша у земљама које су пролазиле кроз озбиљније економске кризе (Грчка, Италија), док најнижу стопу има Луксембург. Србија има једну од нижих стопа ПДВ-а у Европи и код овог пореског облика. Трећа колона показује однос стопа пореза на доходак. Уочавамо да земље Бенелукса имају и највише стопе овог пореза, нешто ниже имају земље јужне Европе, а Србија знатно најнижу. У Србији се примењују прогресивне стопе пореза на доходак. За опорезиви приход који прелази прописане прагове, између троструке и шестоструке просечне годишње зараде, пореска стопа износи

10%. За нето приход већи од шестоструке просечне годишње зараде пореска стопа износи 15%. Сходно наведеном, закључујемо да је највећи порески терет заступљен у опорезивању рада. Разлог томе је тај што је још увек присутна слабија мобилност рада у Европи, те државе користе овај сегмент опорезивања како би прикупиле приходе које су изгубиле због притиска пореске хармонизације. Видимо, такође, да и Србија управо покушава да задржи своју радну снагу ниском пореском стопом рада.

5) РАЗЛИКЕ У ЖИВОТНОМ СТАНДАРДУ

Анализа животног стандарда полази од анализе БДП-а по глави становника и кроз однос увоза и извоза. Преко ова два сегмента направљена је повезница између простора у којем држава има могућности да делује путем фискалне политике, а с обзиром на њено богатство. Разлике између богатих и сиромашних држава у данашњем свету су све веће, а средњи слој становништа практично је и нестао. Претходна светска економска криза, као и последња криза изазвана пандемијом COVID-19, додатно је нарушила стање у поједним економијама, отежавши ситуацију фискалне политике која је у тим моментима могла бити стабилизатор, како се управо не би десио још већи јаз између богатих и сиромашних. Многи су мишљења да би најбоље решење за систем било што већи порези богатима и што мањи порези сиромашнима. Ипак, у савременом капитализму то баш и није тако. Чињеница је да богати појединци држе велику количину капитала који потенцијално може бити инвестиција која ће отворити нова радна места и помоћи целој државној економији. Исто тако, глобализација има велики утицај на све већу мобилност капитала и људи, те самим тиме ствара лакоћу премештаја капитала у подручја која имају нижа пореска оптерећења. Из свега овога, може се закључити да држава мора наћи равнотежу, те да мора бити и јако опрезна с фискалном политиком која је један од главних узрока привлачења страних и задржавања домаћих инвестиција.

Илустрација 1: Кретање БДП-а у периоду од 2007–2020. године (у хиљ. \$)

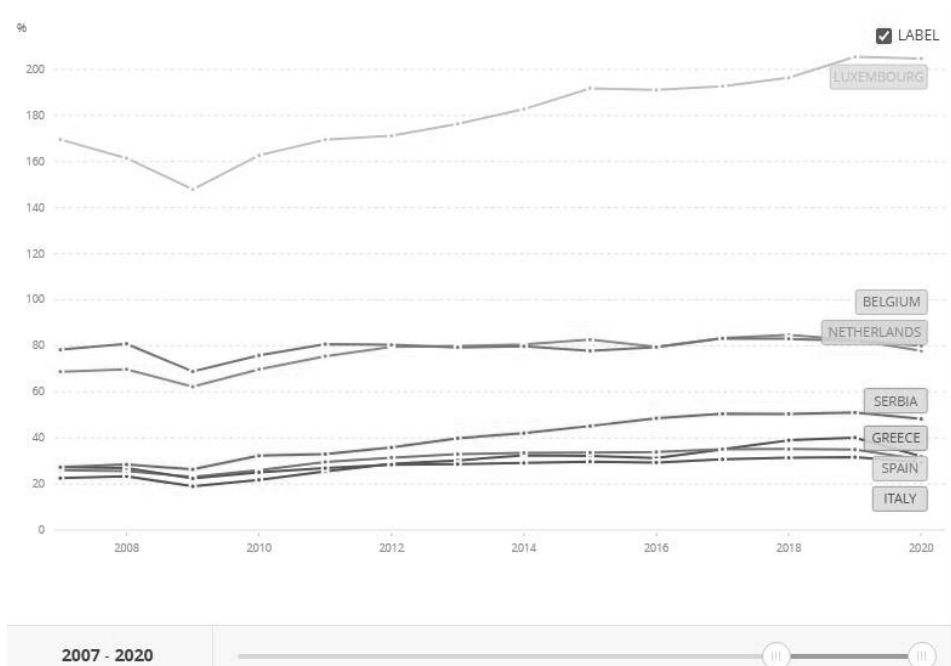

Извор: World Bank national accounts data, and OECD National Accounts data files – GDP per capita (current US\$) [online]. Интернет: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?end=2020&locations=GR-ES-IT-RS-NL-LU-BE&start=2007&view=chart>

БДП по глави становника (*per capita*) представља укупан БДП земље подељен с бројем становника. Што је већи БДП *per capita*, држава има више новаца за располагање по једном становнику, а то уједно доводи и до висине животног стандарда на одређеној територији. Из претходне илустрације се види БДП по становнику за земље Бенелукса, земље јужне Европе и Србију у периоду од 2007. до 2020. године. Очекивано, држава која има уверљиво најбољи резултат је свакако Луксембург. У претходним анализама Луксембург је имао и најбољи однос прихода и расхода, као и најниже пореске стопе. Према овим резултатима види се да Луксембург доста одскаче од друге две чланице Бенелукса. Затим следе земље јужне Европе (Италија, Шпанија и Грчка), које су и представљале жариште економске, али и пандемијске кризе. На самом дну се налази Србија, али опет с благим порастом БДП-а по глави становника у последњих неколико година. Ако обухватимо све државе, видимо да земље Бенелукса предњаче

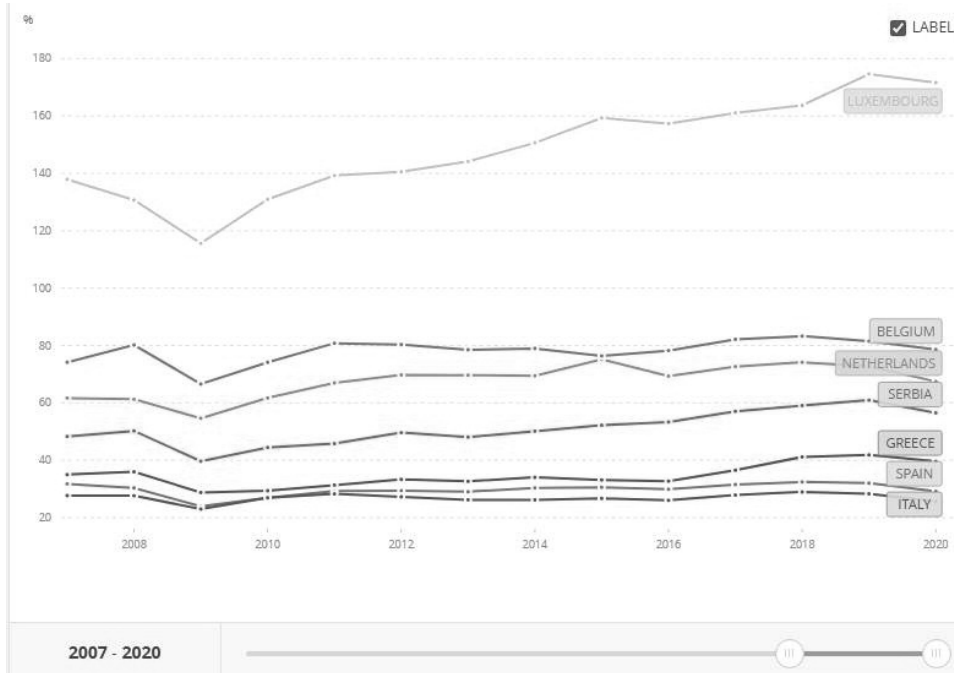
по овом показатељу, односно имају више новца на располагању по једном свом становнику. У овом графикаону се види и 2008. година, долазак светске економске кризе која показује пад БДП-а свих анализираних земаља. Ипак, државе с већим БДП-ом по глави становника су отпорније на економску кризу, те нису морале користити драстичне реформе пореских система. За пар година ћемо видети и утицај пандемије на БДП по глави становника.

Илустрација 2: Приказ извоза добара и услуга у периоду од 2007–2020. године (у % БДП-а)

Извор: World Bank national accounts data, and OECD National Accounts data files – Exports of goods and services (%GDP) [online]. Интернет: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS?end=2020&locations=GR-ES-IT-RS-NL-BE-LU&start=2007>

Илустрација 3: Приказ увоза добара и услуга у периоду од 2007–2020. године (у % БДП-а)

Извор: World Bank national accounts data, and OECD National Accounts data files – Imports of goods and services (%GDP) [online]. Интернет: https://data.worldbank.org/indicator/NE.IMP.GNFS.ZS?end=2020&locations=G R-ES-IT-RS-NL-BE-LU&most_recent_year_desc=false&start=2007

Претходне две илустрације приказују увоз и извоз које су одабране државе оствариле у периоду од 2007. до 2020. године. Нето извоз је вредност укупног извоза земље умањена за вредност укупног увоза. Износ нето извоза може бити позитиван, у случају да је извоз већи од увоза, а може бити и негативан (трговински дефицит). Када упоредимо ова два графика, можемо доћи и до резултата нето извоза. И по овом параметру се показало да Луксембург предњачи, а да су остале две земље Бенелукса иза њега. Србија се налази на златној средини анализираних земаља, док су земље јужне Европе опет при дну. Негативан ток видимо код скоро свих земаља опет у годинама након светске економске кризе 2008. године. Затим долази до постепене стабилизације од 2012. године, а онда од 2015. и до позитивног пословања одређених земаља. Све ове државе могу знатно утицати на варијабле извоза и увоза кроз порески систем и фискалну

политику. Заштита државе фискалном политиком може се изразити кроз: пореске олакшице домаћим извозницима – како би могли што више произвести и бити конкурентнији са ценама на страном тржишту; увођење и подизање пореских стопа на увоз добара и услуга и увођење квота, ограничавање количине увезене робе. Опет, с друге стране, држава треба да пронађе адекватну равнотежу, односно треба да буде опрезна при давању субвенција, јер субвенције врло често могу бити злоупотребљене, те исто тако потребно је размислити колика је стварна потреба за увозом.¹²

6) ИЗВОРИ

- Aleksić, V., Tax system in Serbia and change of tax system in accordance with tendencies in the world. *Kultura polisa*, 2019, vol.16, no. 39.
- Bakran, M., *Usporedna analiza poreznih sustava Skandinavskih i zemalja Južne Europe*, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet Zagreb.
- Дечковић, С., „Хармонизација пореза у Европској унији”, *Економски изазови*, 2018, вол. 13.
- Ђурић, О., *Порески систем и политика*, Висока пословна школа струковних студија, Блаце, 2014.
- Јеремић, Н., Каменковић, С., Грубишић, З., „Упоредна анализа пореских система Скандинавских и Медитеранских земаља”, *Пословна економија*, 2019, број 2.
- Јовановић, М., Рибач, С., *Монетарне и јавне финансије*, Висока пословна школа струковних студија, Блаце, 2008.
- Roller, D., *Fiskalna politika u teoriji i praksi*, Informator Zagreb, 1996.
- Šimović J. i Šimović H. (2006), *Fiskalni sustav i fiskalna politika Europske Unije*; Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- Стојановић, С. „Пореска конкуренција версус пореска хармонизација у Европској унији”, *Финансије*, 2009, бр. 1–6.
- „Могућности и потребе за системском реформом – Анализе, ставови и предлози”, Фискални савет Републике Србије, 2021.
- Вукша, С., *Финансијско рачуноводство*, Универзитет за пословне студије, Бања Лука, 2007.
- Вукша, С., *Пореска и буџетска контрола и ревизија*, Либер, Београд, 2008.

¹² Славко Вукша, *Пореска и буџетска контрола и ревизија*, Либер, Београд, 2008; *Финансијско рачуноводство*, Универзитет за пословне студије, Бања Лука, 2007.

7) ЗНАЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Порески системи у ЕУ динамично су се мењали у последње три деценије. Сличан процес дешавао се и у Републици Србији. Раст незапослености, цена, социјалних неједнакости, пад производње само су неки од негативних ефеката који су пратили земље у транзицији. Земље које су имале одлучности у намери да достигну ниво економски развијених тржишних привреда, обимним структурним реформама успеле су да се више приближе развијеним тржишним привредама, уједно остварујући динамичан прилив страних инвестиција, значајан раст производње и животног стандарда. Фискална политика била је кључна у овим реформама. Пореске реформе су се одвијале различито у свакој држави понаособ, у зависности од историјских, друштвених, економских и политичких специфичности и карактеристика сваке државе. Управо због тих карактеристика сваке државе не постоји једна, универзална стратегија остваривања оптималног пореског система. Свака држава има јединствен порески систем, са специфичним пореским реформама, пореским облицима и односом између пореских прихода и БДП-а, али детаљно описивање сваког од пореских система захтева доста опширнији рад од ове студије. Компаративна анализа различитих пореских система омогућила је боље разумевање ефеката пореза у различитим јурисдикцијама. Такође, кроз разумевање различитих пореских система могуће је доћи до веће међукултуралне сарадње, промовисања демократских вредности, као и до правне хармонизације као што је то био случај са новим државама чланицама ЕУ. Коначно, иако не постоји савршен фискални систем, чија би решења друге државе могле инкорпорирати у сопствени фискални систем, Република Србија би требало да тежи да унапреди сопствени фискални систем кроз реформу пореског система, како би своје друштво учинила хомогенијим у сврху отпорности на нове економске шокове и кризе који јој се намећу због неповољних економских кретања у свету.

COMPARATIVE ANALYSIS OF TAX SYSTEMS

Summary: Tax systems include taxes and tax forms that play a major role in the business of states. No tax system in the world is the same, which is why economies differ in their tax policies and structures. The state's tax policy can affect several economic segments, such as unemployment, income, company profits, and investment inflows. The importance and purpose of quality management of the tax system are increasing daily, and states contribute to their own sustainability and stability through taxes and fiscal policy. In order to achieve sustainability and stability, tax and fiscal policy must be based on the principles of fairness, efficiency, simplicity, and generosity. In the paper, the authors pay attention to the comparative study of the tax systems of the member states of the European Union and the Republic of Serbia. The analysis includes the movement of income tax, profit tax, and value-added tax rates. Individual and synthetic analyses of the system indicate visible differences in wealth and tax morale. Since the Republic of Serbia is a country that has been going through various macroeconomic imbalances for the past three decades, the authors believe that the domestic tax system requires serious fiscal reforms. Reforms are needed primarily in direct taxation (taxation of income and property) because taxes on income and property do not play a large role in the entire tax system and fiscal policy. Finally, the author's intention was to derive the appropriate recommendations necessary for the optimal implementation of fiscal reforms in the Republic of Serbia based on the empirical experiences of the EU member states.

Keywords: Tax system, income tax, profit tax, property tax, GDP, EU, Republic of Serbia.